СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ»

Ступінь вищої освіти	*Бакалавр*
Освітньо-професійна програма	*«Психологія»*
Факультет	*Педагогічний*
Кафедра	*Психології*
Семестр	*1,2*
Кількість кредитів	*8*
Мова викладання	*українська*

Викладач	*к.психол.н., проф. Терновик Наталія Анатоліївна*
Контактна інформація	*nato4ka66@ukr.net*

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	Навчальна дисципліна «Загальна психологія» буде корисна майбутнім психологам, які прагнуть оволодіти категоріально-термінологічним апаратом головних теоретичних напрямів сучасної психології. Основними перевагами дисципліни є практична спрямованість та формування у студентів систематизованих теоретичних знань і практичних умінь про закономірності функціонування психіки. При викладанні дисципліни активно застосовуються ситуаційні завдання, кейси, тренінгові вправи, ділові ігри, презентації, методики психодіагностики тощо.
Мета та цілі	Вивчення цієї дисципліни дає можливість студенту розвивати професійне мислення, надавати допомогу в осмисленні ключових явищ загальної психології та її основних аспектів. Ознайомлення з широким спектром психологічних понять дисципліни допоможе студентам використовувати знання з загальної психології в умовах практичної діяльності. Знання, здобуті при вивченні курсу є підґрунтям для подальшої поглибленої фахової спеціалізації практичних психологів.
Результати навчання **Soft skills: соціально-психологічні аспекти професійної компетентності, що відповідають заявленим цілям програми**	Ознайомлення студентів із теоретичними та методологічними основами загальної психології. Формування уявлення про психічну активність як засіб відображення та перетворення навколишнього світу, закономірності функціонування психіки. Розширення світоглядного і професійного горизонту в результаті ознайомлення з розвитком психології як науки. Ознайомлення з структурними компонентами психіки та їх взаємозв'язком. Набуття студентами навичок пояснення і використання в практичній діяльності особливостей перебігу психічних процесів. Функціонування психічних станів та прояву психічних властивостей. Формування студентами навичок свідомого самоконтролю та саморегуляції власних психічних станів та поведінки.

Пререквізити	Базові знання з дисциплін: «Історія психології».

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання
1. Психологія як наука про психіку і психічні явища.	Методологічні основи вивчення людини. Загальні принципи пізнання світу. Життєві і наукові психологічні знання. Класифікація психічних явищ. Активність особистості як самодетермінація. Проблема взаємозв'язку біологічного і соціального в сучасних психологічних теоріях. Психологія в структурі сучасних наук.	Експрес опитування, складання термінологічного словника, реферат «Місце психології в системі сучасних наук».
2. Методи психології.	Основні методи психологічних досліджень. Дослідницькі методи в психології та методи активного психологічного впливу. Основні групи психологічних методів: об'єктивні і суб'єктивні. Основні типи психологічних тестів. Проективні тести. Експеримент як основний метод сучасної психології.	Експрес опитування, складання термінологічного словника, психологічне есе на тему: «Експеримент як основний метод психології. Види психологічних експериментів. Вимоги до їх проведення».
3. Психіка як властивість високоорганізованої живої матерії.	Поведінка як процес пристосування до умов зовнішнього середовища. Свідомість як вищий рівень психічного відображення. Основні функції психіки. Загальні проблеми походження психіки людини.	Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів, психологічне есе на тему: «Психіка як властивість високоорганізованої живої матерії».
4. Походження і розвиток свідомості людини.	Свідомість як вищий рівень психічного відображення і вищий рівень саморегуляції. Рефлексія і мотиваційно-ціннісний характер свідомості. "Я-концепція". Роль праці у формуванні і розвитку свідомості людини. Фізіологічні основи психіки людини. Проблема співвідношення фізіологічних і психічних процесів.	Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів, опрацювання методики виявлення «Свідомість як вищий рівень психічного відображення і вищий рівень саморегуляції».
5. Неусвідомлювані психічні процеси.	Загальна характеристика проблеми неусвідомлюваних психічних процесів. Неусвідомлювані спонуки свідомих дій. Дослідження неусвідомлюваних процесів З.Фрейдом. Співвідношення свідомих і надсвідомих процесів. Ілюзії сприйняття, помилки установки, фрейдівські феномени.	Експрес опитування, складання термінологічного словника,підготовка тестів, психологічне есе на тему: «Неусвідомлювані спонуки свідомих дій».
6. Увага.	Основні характеристики та класифікація уваги. Основні види уваги. Характеристика	Експрес опитування, складання термінологічного

	властивостей уваги. Методи вивчення стійкості уваги. Методи дослідження обсягу уваги.	словника, психологічне есе на тему: «Увага як психічний феномен».
7. Відчуття.	Загальне поняття про відчуття. Фізіологічні механізми відчуття. Поняття про аналізатори. Види відчуттів. Основні властивості і характеристики відчуттів. Взаємодія відчуттів: взаємодія між відчуттями одного виду, взаємодія між відчуттями різних видів. Поняття про сенсибілізацію. Явище синестезії.	Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів, реферат / презентація «0сновні властивості і характеристики відчуттів».
8. Сприймання.	Сприйняття як цілісне відображення предметів. Фізіологічні механізми сприйняття. Основні властивості і види сприйняття. Основні класифікації сприйняття. Теорія сприйняття в гештальтпсихології.	Експрес опитування, складання термінологічного словника,підготовка тестів, реферат / презентація «Сприйняття як складний перцептивний процес».
9. Пам'ять як психічний процес.	Основні механізми пам'яті. Фізіологічні основи пам'яті. Основні процеси і механізми пам'яті. Основні види пам'яті. Класифікація окремих видів пам'яті; по характеру психічної активності, по характеру цілей діяльності, по тривалості закріплення і збереження матеріалу.	Експрес опитування, складання термінологічного словника,підготовка тестів, реферат / презентація «Пам'ять як психічний процес».
10. Загальна характеристика уяви і її роль у психічній діяльності.	Механізми процесу уяви. Роль уяви в житті людини. Фізіологічні основи уяви. Види та класифікація уяви. Основні етапи формування уявлюваних образів. Аналіз, абстрагування, синтез.	Експрес опитування, складання термінологічного словника,підготовка тестів, реферат / презентація «Загальна характеристика уяви і її роль у психічній діяльності».
11. Мислення.	Природа й основні види мислення. Основні характеристики мислення. Взаємозв'язок мислення і мови. Фізіологічні основи мислення. Класифікація мислення. Основні форми мислення. Основні види розумових операцій. Абстракція як процес відволікання. Конкретизація як процес уявлення одиничного.	Експрес опитування, складання термінологічного словника,підготовка тестів, психологічне есе на тему «Основні види розумових операцій».
12. Інтелект.	Теоретичні й експериментальні підходи до дослідження мислення. Інтелект і поведінка людини. Розробка проблеми інтелекту в гештальтпсихології. Вроджене і набуте в інтелекті. Експериментальні дослідження А.Біне і Т.Симона. Тест Стенфорд-Біне. Тест Векслера. Критеріально-орієнтовані тести. Тести досягнень. Експериментальна концепція Дж.Гілфорда. Теорії інтелекту Р. Кеттелла і Г.Айзенка.	Експрес опитування, складання термінологічного словника, реферат «Природа й основні види інтелекту».
13. Воля і вольова регуляція	Воля як процес свідомого регулювання поведінки. Характеристики вольових дій. Основні психологічні теорії волі. Фізіологічні і	Експрес опитування, складання термінологічного словника, реферат «Воля як процес свідомого

поведінки.	мотиваційні аспекти вольових дій. Фізіологічні основи волі. Структура вольових дій. Роль потягів і бажань у формуванні мотивів і цілей діяльності. Вольові якості людини і їхній розвиток. Самоконтроль і самооцінка. Роль свідомої дисципліни у формуванні волі.	регулювання поведінки».
14. Емоції і почуття.	Види емоцій і їх загальна характеристика. Основні характеристики емоцій. Основні види емоцій. Класифікація емоцій. Фізіологічні основи і психологічні теорії емоцій. Концепції Й.Ф.Гербарта, В.Вундта. Почуття, як вища форма емоційного переживання. Характеристика емоційних ставлень. . Класифікація почуттів.	Експрес опитування, складання термінологічного словника, реферат «Фізіологічні основи і психологічні теорії емоцій».
15. Адаптація людини і функціональний стан організму.	Поняття про адаптацію людини. Рівні адаптації: фізіологічний, психічний, соціальний. Загальне представлення про функціональний стан організму. Класифікації психічних станів. Фактори, що обумовлюють функціональний стан і стан психіки.	Експрес опитування, складання термінологічного словника, реферат «Адаптація та адаптаційні можливості людини».
16. Темперамент як одна з базових психічних властивостей особистості.	Темперамент як властивість особистості. Основні типи темпераменту. Фізіологічні основи темпераменту. Властивості нервової системи як основа темпераменту. Вчення І.П.Павлова. процесів. Типи нервової системи по І.П.Павлову.	Експрес опитування, складання термінологічного словника, реферат «Основні типи темпераменту».
17. Характер як одна з базових психічних властивостей особистості.	Особливості характеру як психічного феномена. Закономірності формування характеру. Класифікація рис характеру. Мотиваційні й інструментальні риси особистості. Поняття акцентуації і психопатії. Класифікація типів характеру по Е.Фромму. Типологія характеру по К.Юнгу. Взаємозв'язок характеру і темпераменту.	Експрес опитування, складання термінологічного словника,підготовка тестів, психологічне есе на тему «Концепції акцентуацій характеру К.Леонгарда і А.Є.Личко».
18. Загальна характеристика здібностей людини.	Поняття про здібності. Класифікація здібностей. Характеристика загальних здібностей. Розвиток задатків як соціально обумовлений процес. Основні форми спрямованості: потяг, бажання, прагнення, інтереси, ідеали, переконання. Проблема мотивації діяльності людини.	Експрес опитування, складання термінологічного словника,підготовка тестів, психологічне есе на тему «Основна класифікація рівнів розвитку здібностей».
19. Загальне поняття про особистість.	Визначення і зміст поняття "особистість". Співвідношення понять "індивід", "суб'єкт", "особистість" і "індивідуальність". Структура особистості: спрямованість, здібності, темперамент, характер. Формування і розвиток особистості. Саморозвиток і	Експрес опитування, складання термінологічного словника,підготовка тестів, психологічне есе на тему «Структура особистості у психодинамічному

	самореалізація особистості. Основні напрямки дослідження особистості.	напрямку».
20. Діяльність як основна форма активності особистості.	Загальна психологічна характеристика діяльності. Ціль діяльності. Види людської діяльності. Діяльність і розвиток людини. Структура діяльності. Основні види людської діяльності.	Експрес опитування, складання термінологічного словника,підготовка тестів, психологічне есе на тему «Основні види людської діяльності та їх характеристика».

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Основна

1.Бочелюк В.Й. та ін. Методика та організація наукових досліджень з психології: навчальний посібник.К: КНТ, 2024. 384 с.

2. Виноградова В.Є., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: теоретичні та практичні аспекти: навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти. 2-е вид. К.: Вид-во Ліра-К, 2020. 296 с.

3. Дуткевич Т. Загальна психологія: теоретичний курс. К.: Вид-во: Центр учбової літератури, 2023. 125 с.

4. Загальна психологія: підручник /під ред. О.В. Скрипченко, Л.В. Долинська, З.В. Огороднійчук та ін. Київ: Кондор, 2023. 464 с.

5. Ільїна Н.М., Мисник С.О. Загальна психологія: теорія та практикум: навчальний посібник. К.: Університетська книга, 2023. 352 с.

6. Ловка О.В., Борисенко Л.Л., Колесніченко Л.А. та ін. Загальна психологія. Теоретико-методологічні основи науки: навчальний посібник. К.: КНЕУ, 2019. 390 с.

7. Москалець І.В. Загальна психологія: підручник. К.: Ліра-К, 2021. 564 с.

8. Москалець В.П. Психологія особистості. К.: Центр учбов. літератури. 2022. 262 с.

9. Павелків Р.В. Загальна психологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Вид. 4-те, стер. К.: Кондор, 2024. 570 с.

10. Приходько Ю.О., Юрченко В.І. Психологічний словник-довідник: навч. посібник. 4-те вид. К.: Каравелла, 2023. 328 с.

11. Рибалка В.В. Методологічні питання наукової психології: навч.-метод. посібник. К.: Ніка-Центр, 2003. 204 с. 34

12. Рибалка В.В. Теорії особистості у вітчизняній психології та педагогіці: навчальний посібник. Одеса: Букаєв Вадим Вікторович, 2009. 705 с.

13. Савчин М. М. Загальна психологія: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Академія, 2024. 461 с.

14. Яланська С.П. Загальна психологія: конспект лекцій: навчальний посібник для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня – бакалавр -2-е вид. Полтава: Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка, 2023. 191с.

15.Johnson, R. Psycholinguistics. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://en.wikipedia.org/wiki/Robert_A._Johnson_(psychotherapist)

Допоміжна

1. Загальна психологія в поняттях та схемах: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення курсу /укл. О.А. Даценко. Кривий Ріг, 2021. 136 с.

2. Загальна психологія. Самостійна робота: методичний посібник для студентів, які навчаються за ОПП 053 Психологія, першого освітнього рівня (бакалаврського) /укл. І.М. Чорна. Тернопіль: Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, 2024.57 с.

3. Загальна психологія: хрестоматія: підручник для студ. вищ. навч. закл. /упорядн. О.В.

Скрипченко та ін. К.: Каравелла, 2007. 640 с.
4.Колобич О. Загальна психологія: навч.-метод. посібник. Львів: ТзОВ «Раст7», 2018. 171 с.
5. Мудрак І.А. Психологія (основи психології): методичні рекомендації до практичних занять. Луцьк: ВНУ імені Лесі Українки, 2022. 31 с.
6. Рейнольдс Е., Браян Л., Голл Р. Психологія для початківців. Вид-во: Книголов, 2023. 494 с.
7. Сергієнко Н.П. Загальна психологія. Вступ до спеціальності. Текст лекцій. Х.: НУЦЗУ, 2018. 41 с.
8. Тарасова Т.Б. Психологічна просвіта. К.: Університетська книга, 2023. 462 с. 35

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського: www.nbuv.gov.ua
2. Про затвердження Порядку застосування методів психологічного і психотерапевтичного впливу: Наказ МОЗ України від 15.04.2008№ 199. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0577-08
3.Google Академія: http://scholar.google.com.ua

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів

Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (теми 1-5)	20
Самостійна робота над курсом	20
Індивідуальна науково-дослідна робота	20
Підсумковий контроль (теми 1-7)– залік	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни